

SZENTES ÉS VIDÉKE

POLITIKAI LAP.

A CSONGRÁDVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetel ár:
Hogyodvára 2 korona 50 fillér. félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Görög-udvar,
hová a késziratok címzendők

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérsékelt áron számít fel.

Parasztfogdosás.

A néppárt, nem tudni miért, megfejtelte régi programját és új népboldogító ígéretekkel lép a nyilvánosság elé. Ugy látszik, bevárta azt a pillanatot, amelyben a függetlenségi párt teljes letörése, programjához való hűtlensége nyilvánvalóvá lett és sietett megragadni a kínálkozó alkalmat, hogy a függetlenségi elvárulástól megcsömörlött országot akálba próbálja édesgetni. A program kibocsátásának ideje jól van megválasztva ebből a szempontból is, de még abból is, hogy a szociális követelések népszerűsége nagyon szembetűnővé kezd lenni. A klerikális tábor nagyon siet, hogy a néplélekben végbemenő nagy átalakulást a maga céljaira használja föl.

Egészen más kérdés, hogy a felvilágosodást sóvárgó tömegek rámennek-e a lépésszöjére és elhiszik-e ezeknek az uraknak, hogy szívük legforróbb vágya váratlanul a népboldogítás lett. Mi azt hisszük, hogy a magyar népben sokkal mélyebb gyökereket vert már az a tudat, hogy sorsát önmagának kell megjavítania, semhogy felüljön akárki is ennek az úgy nevezett programnak, amely lényege szerint nem más, mint nagyon naiv parasztfogdosás. Azok a követelések, amelyek állítólag a kisember érdekét volnának hivatva szolgálni, széles általánosságban vannak beleiktatva a programba, míg ellenben a nagybirtokos és a feudális uralom megóvása érdekében hangoztatott követelések igen részletesen vannak felsorolva. A népbajt nem igeu ismerik azok az urak, akik ezt a programot csinálták. Annál jobban tudják, hogy mi kell nekik és milyen eszközökkel lehetne egy kicsit meglojtani a még fiatal magyar ipart és a fejlődésben levő magyar kereskedelmet.

A legjellemzőbb, amit semmiestre nem hallgathatunk el, kétségkívül az, hogy az új program az egyházpolitikai törvények revízióját még mindig erőlyesen követeli. A dolog mód felett komikus. A néppárt finom és meleg helyen ül a koalícióban és szépen meghúzódik **W e k e r l e Sándor** árnyékában. Pedig ha jól emlékezünk, ugyanaz a **W e k e r l e Sándor** volt az, aki ugyanezeket az egyházpolitikai törvényeket tető alá hozni segítette, sőt egykor úgy szerepelt, mint a magyar liberálisizmus legszebb

ben kifejlődött példánya, mint az első demokrata érzésű magyar miniszterelnök. Vajjon mit szól majd — az új néppárti program után — szövetséges társaihoz a koalícióban és miként öleli majd keblére őket, amikor kivonulnak, hogy élete legszebb művét szétrugdálja?

A magyar politikai életnek ennél a dolognál csakugyan nincs jellemzőbb tünete: **W e k e r l e Sándor**, mint a magyar Luegerizmus vezére, főnöke és védőszentje!

És mit szólnak ehhez a programhoz a függetlenségi pártban? Mit szólnak a szabadelvűség még megmaradt lézengő lovagjai, mikor azt látják, hogy a néppárt, ez idő szerint barátjuk, a kormányzásban szövetségesük, annak rendje-módja szerint kidolgozott, rendszeres reakciós programhoz köti le magát? Használni fogják-e továbbra is azt az elnyűt taktikát, amelyet eddig használtak, mondván, hogy a néppárt csak utolsó sorban ellensége a lelkiismereti szabadságnak és barátja a felekezeti gyűlölködésnek, de első sorban ő is a nemzeti követelésekért él-hal. Milyen kényelmes álláspont volt ez eddig, amíg ez a néppárt nem állt ki a maga őszinte programjával és milyen fránya állapot ez ma, amikor kirukkolt azzal, amit tulajdonképpen akar.

A függetlenségi párt szabadelvű elemeitől — ha ugyan vannak még, azt kell kérdeznünk ezek után, bent maradnak-e abban a koalícióban, amelyben **L u e g e r** szolgalelkű utánzóival együtt kell politikát csinálniuk?

A függetlenségi párt reakciós elemeitől azonban épp úgy nincs semmi kérdeznivalónk, mint ahogy az alkotmánypárti nagyurak véleménye sem érdekel bennünket. Elvégre is a néppárt az ő programjukat sajátította ki. Egyszerűen kiírta lelkük legtítkosabb, de legforróbb vágyait. Egyszerűen átvette mindazt, amiért minden nagyúri magyar szív hevül. Hogy megfestette az evangélium színeivel, hogy kívül keresztény mázzal vonta be azt, ami egyenes ellentéte a keresztény gondolatnak, s hogy a szeretet nevében kínálja a régi bilincseket a magyarság dolgozó osztályainak, ez ezeknek az uraknak szemében nem lesz akadály és nem lesz ok a megbotránkozásra. Ellenkezőleg. Minél csábítóbb alakban és minél vonzóbb formában iparkodik valaki vissza állítani a régi jó idöket, annál szívesebben veszik. Hogy e mellett a keresztény eszme

csorbát szenved, hogy az evangélium kortes-eszközé sülyed le, az nekik nem okoz fejfájást.

És mert nem okoz, ugyan miért is nem lépnek be a néppártba? Miért nem döntenek le azt a képzeletbeli válszafalat, amely padjaikat a nyilt, a bevallott klerikálisizmus padjaitól elválasztja? Ha együtt maradnak ezek után a néppárttal a koalícióban, együtt lehetnének egy pártban is. A gondolkodó emberek úgy is klerikálisoknak fogják őket tartani, miután észszerű beigazoltak már, hogy reakciósan elég reakciósok.

Az új néppárti lépésvsző nemcsak arra való hogy parasztfogdosásra szolgáljon. Jó az arra is, hogy a mai parlament többségét fogják meg vele. És milyen szívesen fogatják meg magukat ezek a parlamenti madarak. De milyen szívesen!

Megyegyülés. Csongrád vármegye törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én tartotta rendes évnegyedes közgyűlést, **K e l e m e n Béla** dr. főispán elnökével meillet, aki a nem éppen nagy számban megjelent megyebizottsági tagok üdvözlésével a közgyűlést megnyitván, a napirend előtt bejelenté, hogy törvényadta jogánál fogva **F e k e t e László** közgazgatási gyakornokot tiszteletbeli vármegyei jegyzőnek nevezte ki.

Rátérve a napirendre, felolvasták az alispáni évnegyedes jelentést, amelyet egyhangulag tudomásul vettek és amelylyel kapcsolatban **E d e r János** szóvá tette a hamis bankok ígértetésével vármegyénkben is üzött számtalan csalást, miknek rendszerint szegényszerű emberek az áldozatai és amiknek esetében — szerinte haszatalan fordulnak panaszszal a csendőrséghez. **C i c a t r i c i s Lajos** dr. alispán a felszólalást figyelembe venni ígerte azzal a megjegyzéssel, hogy család esetei forogyan fenn, ezek csak magánvádra, még pedig közvetlenül a károsultak részéről emelt magánvádra üldözhetők.

Az alispáni évnegyedes jelentés tudomásul vétele után, arra való tekintettel, hogy a tárgysorozat 56-ik pontjaként felvett Szentes-csongrádi villanyvilágítási szerződés a vármegye két nagy városának egyik legfontosabb ügye, melyre nézve kívánatos, hogy a két városbeli megyebizottsági tagok minél nagyobb számban jelenlétében tárgyalassék, — **B a n f a l v i Lajos** napirendi indítványt tett arra, hogy a sorrend megváltoztatásával, a tárgysorozat ezen 56-ik pontja, mint negyedik tárgy, közvetlenül a vármegye 1908. évi költségvetése után tárgyalassék, amit a megyegyűlés egyhangulag elfogadott.

A közig. bizottság féléves jelentésének

tudomásul vételével és miután a vármegyei házi pénztár 1908. évi költségvetését, ahogy előterjesztve lett, változatlanul elfogadták, ráért a közgyűlés a szentes-csongrádi villamvilágítási szerződés tárgyalására, melyet Nagy Sándor dr. h. főjegyző ismertetett behatóan, az állandó választmány határozati javaslatával, mely szerint úgy a Szentes város és a hazai villam. részvénysársaság között létrejött pótszerződés, mint a Szentes és Csongrád között létrejött villamvilágítási szerződés jóváhagyandó.

S z a r k a Mihály dr. kijelenti, hogy a szentesi pótszerződés jóváhagyását ő sem ellenzi, de a csongrádi szerződésre vonatkozó határozatot feloldatni kéri s egyben utasítatni Csongrádot arra, hogy önálló villamvilágítási-telep létesítésére hirdessen verseny-targyalást.

C i c a t r i c i s Lajos dr. alispán első-sorban annak az abszurditását mutatja ki, hogy a szentesi pótszerződésre és a csongrádi szerződésre vonatkozóan különálló határozatokat hozhasson a megyegyűlés, miután ez a kettő szorosan összefügg és úgyszólván egymásból folyik. Ezután rámutat arra, hogy Csongrád soha előnyösebb szerződést a villamos közvilágításra nézve nem köthet, mint amilyent Szentessel kötött, mely mindkét fél érdekét a legteljesebb mértékben megvédi és kielégíti, mert Csongrád önálló telepherezendést nem bír meg s éppen ezért az állandó választmány határozati javaslatát ajánlja elfogadásra.

Ugyanigy nyilatkozott S o h l y a Gyula is, míg L u d r o v a i Tóth István szintén jónak módja ugyan a szerződést, csak azt sokalja, hogy azt 50 évre kössék meg.

Miután még S z a r k a Mihály dr. a zárszó jogával élt, a kérdést szavazással döntötték el, melynél a közgyűlés az összes szavazatokkal h é t szavazat ellen, a szerződéseket jóváhagyta.

Megállapították ezután az 1908-évi virilis megbizottsági tagok névsorát; kitűzték az általános megyebizottsági tagválasztások idejét november 5-re, megállapították az egyes választókerületek választási helyeit, kijelölték a választási előnököket és helyetteseiket és az általános megyei tisztújítás idejét december 21-re tűzték ki.

A délelőtti gyűlés fontos tárgya volt még a gazdasági egyesület mint mezőgazdasági bizottság javaslata a mezőgazdasági érdekképviselet dolgában; a vármegye alispánjának jelentése a munkáslakások fejlesztése ügyében tett intézkedéseiről, mikben egyhangúlag elfogadó, illetve helyesítő határozatot hoztak s végül L u d r o v a i T ó t h Istvánok lapunkban is ismertetett önálló indítványa, melyre legközelebb még visszaterünk s amely fölött, szótöbbséggel, napirendre tértek.

A délutáni folytatólagos közgyűlésen gyorsabb tempóban intézték el a tárgysorozatnak még hátralevő ügyeit, melyek közül felemelendőnek azt tartjuk, hogy a Sváb-féle alapítvány egy ösztöndíjas helyének betöltését, S o h l y a Gyula indítványának elfogadásával, czúttal levették a napirendről és a decemberi megyegyűlés tárgysorozatára tűzték ki.

A közgyűlés délután fél 6 órakor bezárt.

A gyermekvédelem kiterjesztése.

Irta: Ruffy Pál
miniszteri tanácsos.

Az állami gyermekvédelem ereje nem csak abban van, hogy ma már 33.500 gyermeket ment meg az életnek, hanem első-sorban abban, hogy a 33.500 gyermek által a civilizációt terjeszti azok közt a családok között, akik között gyermekeiket elosztotta. Mert amely családban a menhelyi egy gyermeket elhelyez, oda a gyermekkel bevonul a köztisztaságnak minden követelménye. Annál a nevelőszülőnél, aki állami gyermeket nevel, a hazi tűzhely gondozott, az udvar rendezés, a szoba tisztasága, az ily nevelőszülő tudja, miként kell a betegségek ellen védekezni, a betegségek káros hatásait letörni. Korcsában járás, korhelyködés, durvaság, szitok idegen abban a házában, ahol az állam gyermeke van. Ez a gyermek egy élő erkölcsi bizonyítvány, hogy abban a házában tisztaság, jellemes, erkölcsös emberek laknak.

De mi az állami gyermekvédelem szolgálatában nem akarjuk beérni ennyivel. A gyermekvédelemnek szélesebb vonalon kell folytatnia hódító útját. Sok még a learatni való. Sok gyomol kell még kiirtani.

Az angyalcsinálók még szabadon üzérkednek, még ezeknek üzelmét nem törte le a törvény szigora. Ha boszorkányok nincsenek is, angyalcsinálók még mindig vannak, ezek pedig rosszabbak azoknál.

Az állam gondoskodik ugyan az elhagyottakról, de egy nagy tömegével a szerencsétlen gyermekeknek még mindig nem történik senki. Ezek azok a szerencsétlen gyermekek, akiket magánúton helyeznek el, akiket Budapest környékén kis németeknek nevez néplélekben a megnyilatkozó humor.

Azt hiszem, nem tévedünk, ha azt állítjuk, hogy ezeknek a magánúton elhelyezetteknek a számát sokkal nagyobbra tesszük, mint amekkora az állami gondozásban álló gyermekeké.

Az elmúlt év során összezték e gyermekekét s a beérkezett adatok szerint 30 ezernél több gyermek van magánhelyezésben, azazk beszélnünk világosan, legalább is ennyi azoknak a gyermekeknek a száma, akiket mint magánúton elhelyezettek a közegési előjárók nyilvántart sukba fejezték.

De hány oly gyermek van, akiket az előjáróságnak be nem jelentenek? A statisztikai évkönyv szerint az 1905. évben a házasságon kívüli szülöttek száma 62.000 volt. Az állami gyermekmenhelyek ugyanabban az évben 12.038 gyermeket vettek fel, akik nem voltak mind annak az évről szülöttei. De ezek közül is csak 6542 volt házasságon kívüli szülött. Hány gyermek esik a magánúton elhelyezettek közül az 1905. év szülötteire, mennyi ezek közül házasságon kívül született gyermek, nem tudjuk. De annyit tudunk, hogy a 62.000 gyermek közül igen sok haladik el és csak az elhaltak anyakönyvi tudják megmondani, hogy hova lettek.

Pedig van törvényünk, az 1876. XIV. t. c., amely elrendeli, hogy az, ki saját lakosán kisdédet elvállalni akar, tartozik e szándékát a közegési előjárónak bejelenteni, s ez megvizsgálja az egészségi állapotát, a helyiséget, melyben az illető lakik és csak aztán adja ki az engedélyt.

De vajon végre van-e hajtva ez a törvényünk, dacára annak, hogy megalkotása óta 30 év múlt el, gyökeret vert-e a köztudatban? megnyilatkozik-e a néplélekben? Az údvös törvény is csak erkölcsös talajban termi meg adását.

Igen sok gyermeket valóban mint dugárút kezelnék. Lopva, titokban a kertek alatt csempézik be a faluba, hogy elhelyezék a felszerben, az ólak mellé, azok a szerencsétlen társadalmi konvenciók, az alszemerem, a nagy bűnöknek e gyalázatos szülőanya, ez úzi a gyermeket a romlásba. Mutass éretnyt, ha nincs is: mondja Hamlet: „Lehull az ártatlan szerelem szép homlokáról a rózsá és pokkallal váltja fel.”

De ne higgyük, hogy csak az intelligens osztály privilégiuma a magánhelyezés

kultusza. Az a vidékről a városba szakadt családiany is küzd ezzel az alszemeremmel, ez sem akarja, hogy az esetet a faluban megtudják, ez sem viszi a gyermeket a gyermekmenhelybe, hanem a cselédközvetítés útján lekötí tetést, lelkét, munkája véréjét és magánúton helyezi el a gyermeket.

De ez még a jobbik fajta, — ez leg-alább mutatja a szemérmeset. De mit mondunk azokról, kik gyermekeiket azért nem viszik a menhelybe, mert ott fogják, hogy a gyermeket ő maga táplálja. Ezek erejében már orgiát ül a heje-huja vér, ezek szabadulni akarnak a gyermekről minden aron, hogy üzemeiket folytathassák. Ezek elkerülik a menhelyt, mert így könnyebben rúzzak le magukról azt a kóborocot, mely a nyakukba szakadt s mely legfejebb arra jó, hogy a természetes aiyat megsarcolhatják.

Az ily munkás, vagy családanya kezdetben fizeti is a gyermekt, sokszor lekötí egyéb keresetét vagy azért, mert a gyalázatot minden aron el kell tartani, vagy azért, mert a szabadságot minden aron vissza kell szerezni. A gyalázatot el is takarja és a szabadságot visszaszerzi; a gyermeket ugyanis elföldeli. A szegényérzést lázában könnyen teszi ígéretet. Találkozik úgynök, aki megszerzi az angyalcsinálót. Napirenden van, hogy a gyermekmenhely teleporvosai által az állami gyermekmenhelybe irányított dajkakat a közvetítő üzerek kifutói a pályaudvaron magukhoz csalják s ez nem az állami menhelyből, hanem a közvetítőtől vissz haza gyermeket. Az üzlet jó és virágzik is. A közvetítőnek busasan kijár az alkuszdi, a többi nem az ő dolga. A nevelőanyáknak 15—20 koronát is igények havonként. De ha a nevelőanyát ily erősen díjaznak, miért vegyen ő állami gyermeket? A magángyermekeknél nem alkalmatlankodik neki sem a teleporvos, sem a telepibizottság, nem vizsgálják lakását, háza tisztaságát, erkölcsi életét, de azt sem, hogy vajon táplálja-e a gyermeket, vagy a mak levén tartja-e s e mellett a bér is kétszerannyi, mint mennyit az állami néki fizet. Így szorul ki az állam gyermekvédelem a saját gyermekével a falvakból.

De ha a magángyermekek után majdnem kétszeres a gondozási díj, a halalozás is kétszeres.

Az anya nem bánja, egy-két krokodilkönyvet hullat és elefejtí. A nevelőszülőnek más gyermeket hoz az alkuszé és az üzlet vígan folyik tovább.

Ezek azok a szerencsétlen gyermekek, akikkel elrasztják a környéket. Ezek azok, kik megtöltik a temetőt azzal a sok sok apró halommal, kicsi keresztel, ezek azok, akiknek nem volt szabad élni, mert a szent erkölcs nevében el kellett pusztulniok. De az üzlet azért virul, a temetőt pedig halgatnak.

Mennyivel egyszerűbb volt a pogánykor vad erkölcs, mely a gyermeket, aki terhére volt, felalozta isteneinek, kitette a sivatagba, vagy ledobta a szikláról. Ezek gyorsan végeztek; a mi istentelen világunkban csak lassan gyilkolva ölnék. Így hullatja szármait tömegesen a nemzet életfájának virága. De még nagyobb baj háramlik abból, ha az ily gyermek életben marad. Mi lesz belőle, ha serdülni indul? A legtöbbszörből tolonchazaknak tölteléke lesz. Talán jogos osztályrészt innen megkapja még a menhely; talán még idejében, talán már későn, vagy már csak a fegyház kapja meg.

Mily szomorú ez a kalvariaút a vidéki dajka felszeréből a fegyház kapujáig. Az ily gyermekre valódi megváltás, ha cseccsemkorában pusztul el. De hát szükséges van e arra a magyar földnek, hogy talaját a saját élő vérünkkel tápláljuk! Pedig ezen az égbekialt állapotban könnyűszerrel lehetne segíteni. Egyszerűen úgy, hogy egy miniszteri rendelet a magánúton elhelyezett gyermeket az állami gyermekmenhelyek felügyelete alá helyezné. Az ily kiadott gyermek ez által az állami gyermekvédelemnek minden alásában részesülhetne. A különbség csak abban lenne, hogy a tartásdíjat érte nem a menhely, hanem a magánfél fizetné. De a gyermek hozzátartozót sem nyomonzná senki.

Természetesen tartjuk, hogy a teleporvos felügyelet díja is a gyermek hozzátar-

tozójának számlájára esnék, de nem közvetlenül, hanem a nevelő szülő által, kinek kötelességében állana, hogy a telepörvosnak a felügyeleti díjakat oly összegben fizesse, amint az az állami gyermek után előlra van. A felügyelettel járó adminisztratív költségeket azonban az államnak kellene viselnie, mert kétségtelen, hogy 35.000 gyermeknek igazgatása kisebb költségbe kerül, mint 70.000-é. Ez a költség nem tenné ki a mai költségnek kétszeresét sem, mert a szervezet meg van és nem vezetők, csak kiegészítő munkaerőkről kellene gondoskodni. Ennyi költséget azonban annyi emberrel az államnak megér. Minden bizonyítványt oly befektetés lenne ez, mely az állam gazdasági életében busán megtérülne.

A gyermekvédelemnek kiterjesztése a nem elhagyott gyermekekre már benne van a gyermekvédelmi szabályzatban, mely megengedi, hogy ha az árvások elrendelik, vagy a gyermekvédelem érdekeit szolgáló egyesületek kéri, ez esetben a menhelyek a saját kötelekükbe oly gyermekeket is felvehessenek, aki nem elhagyott.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter e rendelkezés alapján nyitotta meg a menhely kapuit a zülles veszélyének kitett, züllött, avagy züllesnek indult gyermekeknek. Ily rendelkezés, e szakasz kiterjesztésével, képes lesz megmenteni azoknak a gyermekeknek ezreit is, akiknek egy a szerencsétlenségük, hogy az anyagi jog szempontjából elhagyottaknak nem mondhatók.

Ily rendelkezés által a magánközevitők el fognak esni egy bar nagyon jól jövedelmező, de nagyon szennyess üzletből, s idővel a magánfél közevitől az állami gyermekvédelmi intézményeit fogja igénybe venni és meg fog bizni azoknak a korrekt eljárásban, akik a gyermekvédelmet nem üzletből, hanem hivatásszerűen gyakorolják.

Ujdonságok.

Szentes. 1907. Október 17.

— **Képviselői beszámoló.** Molnár Jenő dr., városunk orsz. képviselője levelében arról értesítette szerkesztőségünket, hogy f. hó 20-án Szentesen tartozkodik és itt ugyan az nap képviselői beszámoló beszédet tart.

— **Emelik az adót.** A koalíciós kormányzat népboldogító jelszavához ismételen szomorú illusztrációkat melékelhetünk. Az adatok ok maguk szolgáltatják, mi csak leszogezzuk a tényeket. A legújabb kínos meglepetés, amelyivel szolgálnak és amely a legsúlyosabban érint mindajunkat, az hogy a jövő évi költségvetés készen van és a kiadások suyois tizenkét millióval növekszik, a kiegyezés okozta költség-többletet és a közösköltségek emelkedését nem tekintve. A pénzügyminisztérium ugyanis már elkészült az 1908. évi költségvetéssel, melyet a jövő hónap végén a parlament elé terjesztenek. A költségvetés tizenkét millió több kiadást tuntut föl. Megnövekednek a kereskedelmi minisztérium költségei a kiviteli kereskedelem fejlesztése, a balesetbiztosítási és betegsegítő ügy, a vasutak, az iparfejlesztés és iparoktatás tételeinek megnövekedése miatt. A közoktatásügyi tárcára a kongrua, a tanítói fizetések rendezése, az új iskolák építése és a színművészet áttétele hoz nagyobb terheket. A belügyminisztérium költségeit főleg a határrendőrség fejlesztése növeli. A földmivvelésügyi minisztérium költségei a közlegelők, a hegyvidéki székely kirendelések a ménestelepek fölfrisítése miatt nőnek nagyobbra. A honvédelmi minisztérium költségei csak kevéssé nagyobbak. A pénzügyminisztérium bevételi növekedést vár az új egyenes adó törvényről és fölemeli az államvasutak szál-

litási díját. A kiadások tehát növekszenek és így növekedniük kell a bevételeknek is. Ez persze csak adóemelésből történhetik. A függetlenségi párt, mely mindig bőven fűszerezte népboldogító politikáját a le az adóval — rokonszenves kiáltással, ezzel nagyon kényes helyzetbe jut. Meg fogja szavazni az adóemelést is, melyet megkísértenek majd burkolt formában előállítani. De azért adóemelés lesz az mindenképpen. Egyik formája lesz ennek a rejtett adóemelésnek az ügyejesadótörvény, melytől a kormány jelentékeny bevételi többletet remél. Emelni fogják ezenkívül, régi szándékukhoz híven, az államvasutai szállítási tarifákat is Birmennyire világos az, hogy az államvasutaknak nem szabad üzérkedni az iparos és kereskedelem rovására, — ez is megtörténik. Szóval, azzal mar tisztában vannak, hogy a bevételeket emelni kell, csak még a kellő bujtató format akarják megtalálni. Meg fogják ezt is találni és a függetlenségi párt büske lehet rá, hogy a többi sok aladás mellett az adóemelés is az ő kormányzata nevéhez fog fűződni. Egyetlen vizsgálatom csak az lehet, hogy a kiegyezésnél nagyobb kvótát fizethetünk, szaporíthatjuk a hadügyi költségeket és létszámot, megtarthatjuk a közös jegybankot is, sőt hogy múndokban lesz a nem általános — általános választói jogért a házszabályrevízió beköszöntését udvözölni. Hát nem volt érdemes a hazárduló szabadelvű párttal szemben győzelemre segíteni a koalíciót és benne abszolút többségre a függetlenségi pártot? Valóban ez a politikai váltogazdaság jól sikerült az országnak,

— **Uj törvényjavaslatok.** Sztérényi József kereskedelmiügyi államtitkár rövid szabadságidejét — mint értesülünk — két törvénytervezet kidolgozására használta föl. Elkészítette a vasárnapi munkaszünetről szóló törvény novelláját és a munkavédelmi törvényjavaslatot. A két törvényjavaslatot a kereskedelmiügyi minisztériumban legközelebb tartandó ánkéten fogják megvitatni.

— **Színészet.** Alighogy eltávoztak tőlünk a szabadkai színtársulat tagjai, — újból színtársulat készül jönni Szentesre, néhány előadásra. A színtársulat, mely most Csongrádon játszik, nem nagy. Tagjainak száma mindössze hat vagy nyolc egyén, de mind kitűnő művészek és az élükön álló Dombay-házaspár régi kedvenc ismerőse városunk közönségének. A jeles erőkből összeteborzott kis színtársulat, ha Csongrádon előadásai sorozatát befejezte, — tehát 1—2 hét múlva jön at hozzánk és a városi színházban fog előadásokat tartani. Színe kerülnek: a Nők Bara, Alfonz ur, Felhívas keringőre, Szikra Baraságból, A falusiak és Kolostorból című érdekessé mulattató apróságok. A társulat egyik nótája a napokban Szentesre jön bérletet gyűjteni s már előre felhívjuk a kíváló művészi erők támogatására olvasóink és általában véve városunk egész közönségének szives figyelmét.

— **Takarmány-kiviteli tilalom.** Az O. M. G. E. egy beadványában arra kérte a földmivvelésügyi minisztert, intézkedjék az iránt, hogy a monarchia területéről tiltsak meg a takarmány kivitelét. Darányi Ignac földmivvelésügyi miniszter a kérvény következtében azonnal elrendelte, hogy szerzezzék be a szükséges adatokat az egész országban levő mindennemű takarmányfőről. A jelentések sűrűn érkeznek be és a földmivvelésügyi minisztériumban már hozzá is fogtak a beérkező adatok földolgozásához és

gy a miniszter által kívánt jelentés valószínűleg rövid időn belül elkészül. Ha az ország minden részéből beküldött adatokból ki fog tűnni, hogy szükségessé a takarmány-kiviteli tilalom életbeleptetése, akkor a földmivvelésügyi miniszter erről tanácskozni fog a pénzügyminiszterrel és a kereskedelmi miniszterrel. Ha ezekkel létrejött a meg egyezés, akkor megkezdik a tárgyalást, az osztrák kormányzat. Azonban napról-napra fogy a remény, hogy még ha beall is az őszi eső, lesz-e lehetséges ez évben idejekorán a sűrűs mezei munkát annak rendje szerint elvégezni. A gabona ára, nemkülönben a takarmányé a vidéken rohamosan emelkedik, a börtén is naponta árcmelkedés van, mert a gabonakereskedők igen kedvezőtlen híreket kapnak ügyfelciktől, tehát nagyon valószínű, hogy a takarmánykiviteli tilalom életbeleptetése szükségessé valik.

— **Lövöldöző borbélyesség.** Berniczki István csongrádi illetőségű borbélyesség, aki Mindszentben az alkalmazásban, a múlt vasárnapon jól felöntött a garatra és hétfőn, masnapos hangulatban, kiruccant biciklín a mindszei kurcátétra — vadászni. Az azon menők meg is bamultak a merész Figarót, mert hat biciklizni és vadászni — egyszerre, ez a két sportban való rendkívüli gyakorlottságot feltételez. Berniczki szintén tisztában lehetett a kettős feladat nehézségeivel, érezhette is, hogy a kettőnek együtt nem képes megfelelni, mert végül a biciklit a Kurca-hidnál hagyva, gyalogosan erdét neki a közeli paprikaföldeknek, vadászni, ami voltaképpen abtől allott, hogy fel-feiröppentő madarakra lövöldözött. Ezt a különös passziószót bizonyára furcsállotta Sztankó Reszto bulgar konyhakész kutyája, mert erősen megugatta a különös vadászt, de vesztére, mert allg vakkantott néhányat, — ime Berniczki már le is puffantotta ő kutyáját. Tónó István kérészség, aki a veteményeit őrizte, erre szóvaltsába elgyedett a kocavadász Figaró, a szóvaltsábol birokra keltek és csakhamar mindketten a földön henteregtek. Ekkor érkezett a vadászterületre Sztankó Reszto, aki bojtárja veszedelmét látva, segítségére sietett és kicsavarta a fegyvert Berniczki kezéből, de később, miután a borbélyesség nevé, foglalkozását és lakását feljegyezte, visszaadta azt, nem éppen hízegő jelző kísértében, melyek annyira felbőszítettek Berniczkit, hogy a kézhez kapott fegyvert újból megtöltve, lelovással fenyegette a kérészt. Ennek szerencsére több esze volt a kótyagos Figarónal, úgyesen kitért az útból és az esetet feljelentette a hatóságnal.

— **Nyar az őszben.** Már néhány hete bent vagyunk a kalendáriumi hivatalos őszben, de ha nem hullanak már a sárguló falevelek és a szüretelés nem jarná már a végét, — allg lehetne azt mondani, hogy tényleg ősz van. Mert a kellemes, majdnem nyári meleg nemcsak ránk pirit hanem az őszre is, melylyel szeszélyes kedvében ugyancsak inceskedik. A meleg, nyarias ősz vénasszonyok nyarának szokas nevezi. Nevezhetik azonban bárminek, kétségtelenül örömdetes dolog — a drága téli tüzelés szempontjából ez a meleg ősz, mely bizonyára a nőnek tetszik legjobban, mert így a még október vége felé is világos színű ruhákba öltözködhetnek.

— **Nincs só.** Az általános gazdasági nehézségek megszorodtak egygyel: nincsen a vidéken só. Azaz hogy volna, csak a szállítás körül tamadtak bonyodalomak, amennyiben a szállítási viszonyok folytonos rossz-szabodása nagy kétséddel fenyegeti a szállítványok lebonyolításának lehetőségét. A magyar kereskedelmi részvénytársaság, mint a m. kir. sojvédék vezérigazgatója kirendeltségének raktárát túl vannak halmozza az

elszállításra már készen váró soküdeményekkel. Az elszállítást éppen csak a vasúti kocsik hiánya gátolja és ezen a ponton megszűnik minden igyekezet, mert a vasut már több hét óta vagy egyáltalában nem, vagy olyan jelentéktelen számban ad kocsit, hogy a rohamosan felszaporodott megrendelési hátralék gyors elszállítása lehetetlenné vált. A sürgetések napirenden vannak, de azért egyformán szenved a sókereskedők nagy tömege, az egész fogyasztó közönséggel együtt. Az eredményre való kilátás is kevés, mert a vasut az óriási mértékben megnövekedett forgalmi igényekkel szemben teljesen tehetetlenül áll.

— **Rabszolgakereskedés.** Nemcsak a legszűkebb Afrikában, hanem nálunk Magyarországon is napirenden van az élő emberi arúval való kereskedés. Leikellenkúfárok elcsavarják a fejét fiatal, sokszor még fejletlen leányoknak is akiket többnyire Bulgáriába szállítanak, hogy eladják a szépségüket s mire elhervadnak, toloncúton kerüljenek haza illetőségi helyükre. A „Csongrádi Lap” írja most, hogy f. hó 8-án szállítottak el az ottani vasútállomástól vagy 8 ilyen szerencsétlen teremést, kik közül négy még egészen serdülő korban volt.

— **Bonyodalmas tolvajcsiny.** Horváth Lajos gazdalkodó a folyó hó 13-ról 14-re virradó éjszakán, kocsin menet, betéret egy pohár borra Berényi Sándor szőlőbelei koresmájába. Vesztere tette, mert amíg a csárdában időzött, valaki leemelt a kocsijáról egy bőrpárnájú kocsitulást. Gyanúja Kóros Nagy Jánosra esett, aki a maga egylovos fogatán — úgy látta — a csárdában időzése közben — azon haladt és így tett jelentést az esetről a kapitányságon. A rendőrség rögtön nekilátott a nyomozásnak és a kérdéses ülést meg is találta hamarosan Sörös József koreszmárosnál, aki kérdőre vonatván, előadta, hogy az ülést tényleg Kóros Nagy János hagyta nála, de zalogban, mert tíz koronát adott neki rá kölcsön. Persze erre Kóros Nagy Jánost is kérdőre vonták, aki viszont azzal mentette magát, hogy ő a kocsitulást Sajtóstól kapta és úgy hagyta Sörös Józsefnek, nem zalogképen, mert a tíz koronát zalog nélkül adta neki kölcsön a nevezett koreszmáros. Most még az van hátra hogy Sajtós Mihály viszont egy negyedik, az meg egy ötödik egyént nevezzen meg, hogy a bonyodalom teljes legyen és a szövényes tolvajcsiny kibogozása minél több munkát adjon a büntető bíróságnak.

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltek nek a SCOTT-féle Emulsió iránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető VIII. 4—1

legjobb erősítőszert.

Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált, kitűnő szert kellene használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Az Emulsió vásárlásánál SCOTT-féle módster védjegyet — halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Felolvaszerkesztő: BÁNFLVÍ LAJOS.

Kiadótulajdonos: „Szentés és Vidéke” könyvtárosa

Meghívó.

A szentesi zsidó hitközség cselekvő és szenvedő választó joggal bíró tagjai f. hó 27-én d. u. 2 órakor az új iskola épületében levő tanácstermében megtartandó

nagygyűlésre

31 rendes és 15 pótagú képviselőtestületnek szavazás útján 3 évre való megválasztására tisztelettel meghívattak.

Ezen nagygyűlésen szavazati joggal csak az gyakorolhatja a f. hó 18-án d. e. 12 óráig mindennemű hitközségi tartozását kiegyenlítetté.

A cselekvő és szenvedő választó joggal bírók névsora f. hó 18-tól a fentjelzett hitközség tanácstermében a hivatalos órák alatt betekinthező, ez ellen netaláni felszólamlások f. hó 25-én d. e. 12 óráig a hitközség jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt írásosan nyújtandók be.

Szentes, 1907. október 9.

Hoffmann Jakab,
hitközs. alelnök.

2—1

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 X Telek eladás. X
 X Egy — félig szőlővel beül- X
 X tetett, körülkerített porta X
 X a kiseraljon elad. — Cim: X
 X a kiadóhivatalban. X
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Házeladás.

III. tized 103 sz. ház kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni Dr. Fenyvesi Adolf ügyvéddel (Jeleni vendéglő mellett) 3—1

Kiadó lakás.

III. tized 45. számú háznál egy udvar lakás — 2 szoba, előszoba, konyhai éléskamra, tűzrevalós és külön padlás — a legközelebbi évnegyedtől, vagyis október 24-től bérbeadó.

Feltételek ugyanott, vagy lapunk szerkesztőségében megtudhatók.

137.—1907.

Hirdetmény.

A szentesi rkath. Egyház központi helyiségében ez időszerint Spitzcer Adolf által haszonbérbe birt bolti és pince helyiségeknek újabb 3 évre leendő bérbeadására — utó ajánlat folytán nyilvános árverés rendeltetett el.

Ezen nyilvános árverés versenytárgyalására — mely az egyház tanácstermében fog megtartatni — határidőül a f. 1907. évi Október havának 20-ik napjának d. u. 2 óráját tűzöm ki, melyre az érdeklődőket azzal hívom meg, — hogy az ide vonatkozó feltételek Bíró Pál egyházi jegyzőnél bármikor megtudhatók.

Szentesen, 1907. október 6.

Bíró Pál Várad Jajos
egyh. jegyző. világi elnök.

Kiadó bolthelyiség.

A Weisz-udvarban, Kossuth Lajos-útca, egy nagy üzlethelyiség a mögötte levő raktárhelyiséggel együtt — tetemkezési vállalat céljaira kiválóan alkalmas, — azonnal bérbeadó.

Ugyanott több használt, de jókárban levő boltajtó eladó.

Értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal.

ÉRTESETÉS.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a

fényképészeti felvételeket

és egyéb fényképészeti munkálatokat folyó 1907. évi. István király napjától kezdve, a legmodernebb művészi követelményeknek megfelelőleg felszerelt UJ

műtermemben

fogom eszközölöm.

Hegedűs Vilmos Utóda,

Hegedűs Cecília

fényképész.

(Weisz-udvar mellett.)

3 db. visítfénykép 1 K. 50 f. | 3 db. nagy mak.-fénykép 6 K.
 3 db. kab.-fénykép 4 Kor. | 3 db. boudoir 8 K.